

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Fer[ia] IV. Post Domin[icam] IV. Quadragesimæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

filii Iſaias: *Requiesceſet ſuper eum ſpiritus Domini, ſpiritus ſapientia & intellectus, ſpiritus conſilii & fortitudinis*: perinde ac ſi dicere voluiſſent: Noli o munde, ſi in Meſſia tuo tantam à pueris ſcientiam notes, ſi tanta eum ab incunabulis doctrina præditum videas, obſtupeſcere; Erit enim ipſe velut quidam theſaurus omnium diuitiarum Dei, ac de omni ſcientiarum genere loqui ac diſſerere poterit. Ingens igitur temeritas eſt, ne dicam dementia ac veſania, amplius quaerere: *Quomodo hic ſcieras ſciti cum non didicerit?*

Tu enim omnia nouiſti Domine mi Redemptor, & nihil eſt quod te fugiat. In quantum namque Deus es, tantum noſti, quantum Pater, itaque ſcientia tua infinita eſt vt Patris, eadem eſt quæ Patris, eiufdem naturæ. In quantum vero homo es, ac ſimul comprehenſor omnium rerum iam inde ab incunabulis ſcientiam habuiſti in ipſo ſacro virginis vtero Doct̄or factus es, eandem habens ſcientiam, quam ipſi Angeli, Throni, ac Seraphini in cælo: ſi vero te vt viatorem intuemur, nihil ſane erit, q̄ te ignorare deprehendemus; imo vero te ſcientiam habere, q̄ à primo conceptionis momẽto ad eum plane modum tibi fuerit infuſa, quo eiufdem ſpecies Angelis, Adamo, ac Salomoni, & plurimis aliis infuſæ fuerunt, comperiemus: omnia deniq; mi redemptor, Saluator, Deus meus & omnia te perfectæ habere. Quamobrem non ſine iniuria hanc tibi hodie calumniâ Phariſæi impingunt, petentes vnde nam hæc ſcientia tibi fuerit infuſa, quippe qui eam iam inde à natiuitate habueris. Equidem iam non miror, legem tuam nullo vnquam errore fœdatam eſſe, ſed cæteras e contra leges erroris coarguere: non miror doctrinã tuam ſine vllis ineptiis, commentis & deliriis eſſe, ſed veritate pleniffimam, & vt maxime fidelem: cum tu qui omnia noſti, & quem nullum latet ſecretum, hanc nos doctrinam docendo errare nequieris. Quare, o Deus vere, Deus veritatis pleniffime, hanc nobis gratiam concede, vt ita miracula admirari, ac tam inuiolatæ ſanctam tuam doctrinam ſeruare poſſimus, vt in nobis meriti loco eſſe queat, quo aliquando illud diuinæ tuæ eſſentiæ ſpeculum in ſuprema

beatitudine conſpicere poſſimus. Amen.

FER. IV. POST DOMIN. IV.
QUADRAGESIMA.

Partitio.

- I. De anima obecacatione.
- II. De cæco nato.
- III. De cæco illuminato.

Præteriens Ieſus vidit hominem cæcum à natiuitate. Ioan. 9.

FIGVRA.

Iſtus ille Tobias cum viſu orbatus eſt. Tob. ii. Iſer, nouo quodam genere per Angelum Raphaelẽ, idque felle piſcis, quem Angelus in via repererat, viſum & oculos recuperauit: licet id ipſum remedium magis iſdem obfuturum videretur. At nobiliorem oculorum perſanationem, in Euangelio hodierno contemplan. Hic enim cæcum natum video, lumen oculorum per Angelum teſtamenti, id eſt, Ieſum Chriſtum, qui eis non fel piſcis adhibuit ſed lutum, quod felle magis eiſdem contrarium erat, recuperantem. Omnium miraculorum maximum! o meditationem cui nulla vnquam ſimilis in mundo extitit! Quam vt digno hodie præconio celebrare, ac pro dignitate auditoribus hic congregatis aperire queam, Spiritus tui paraclæti Domine, ac beatiffima Virgo magni illius Medici Mater ſolitam mihi auxilium quaſo ne deneges: quamobrem angelicæ ſalutatione compellabimur:

AVE MARIA.

Doctus juxta ac pius Ioannes Climacus I. dicere ſolebat, primam ac maximam demonum animarum exitio intugilantium curam eſſe, oculos mentis erigere, animamque penitus occæcare: quamdiu enim lumen illud cœleſte, ac fax illa ſpiritalis per eodem

dem intrat: direptores illi & prædones virtutum; gratiarum, ac meritorum thesauros diripere vel auferre nequeunt. Ac merito quidem & vere, equidem in eius conformationem, vir sancte, figuras ex Sacris literis depromam. Philistæi Sampsonem in vinculis tenentes, prius excæcatum interemerunt. Nabuchodonosor quoque Sedechiæ Regi Iuda oculos iussit erui. Ad eundem modum & tibi, ô anima, quando in dæmonum manus incidere te contigerit, oculi statim eruantur. Hæc scilicet sunt stratagemata ac versutia Diaboli, vt quo animas in extremam perniciem deliciat, oculos eis euellat, qui cum amissi fuerint, mirum est, in quas non miseriæ illæ voragine ac præcipitia concidant.

Hem! quænam Pharaonis regis cæcitas fuit, vt ipsa vltro rubri maris vndis sese immerferit, nec videre quid ageret, potuerit? Quænam etiam cæcitas fuit Dauidis, vt ad enorme adulterium eruentum etiam homicidium adiunxerit? Ecquæ fuit illa caligo Salomonis, vt qui adeo sapiens erat, quiq; Deo tam superbum ac splendidum templum construxerat, fœmineis incantationibus & verbis dementatus, earumque amoribus irritus, idolis sacrificia immolarer? Ita & diaboli animas quas excæcarunt, ducere & rapere, quocunq; libitum fuerit consueuere. Cuius rei egregium in libris Regum exemplum habemus. Cum Dominus ad Elisæi preces milites Regis Syriæ, qui cum populo Israel bellum gerebat, visu orbasset, eos Propheta Samariam deduxit: quo cum peruenissent, & oculis sibi redditis in medio hostium sese versari conspicerent, adeo cõsternati sunt, vt præ timore in terram fuerint collapsi. Ad eundem modum, ô anima, cum suo te fascino Dæmones dementarunt, quo te cumque voluerint, ducunt per media vitia, per voluptates, imo ad medium vsque inferorum: vbi si hanc tibi Deus gratiam præstaret, vt oculi tibi aperirentur, non dubium, quin te dæmonibus plurimis circumdatum intueretis.

Inter plagas, quas Deus Ægyptiis immisit, non sane postrema fuit densa illa ac palpabilis tenebrarum caligo: quippe quæ ad

Tom. 1. Bessæi Quadrage.

eo spissæ fuere, vt se mutuo domestici ac vicini agnoscere non possent. Ita quoque omnium, quæ animæ accidere calamitates possunt, maximas censeo esse tenebras quas peccatum asserre consuevit: sunt omnium, quæ animæ insigi queunt vulnerum grauisimum: atque eæ interdum adeo spissæ, vt præ densitate propriam ipsa calamitatem videre non possit. Hinc Dauid Rex terra hac noctis vmbra circumfusus, gratiæ lumen gemebundus ac suspirans postulabat, *Emitte lucem tuam & veritatem tuam*: Perinde ac si dicere voluisset, tanto iam tempore, Domine, dense illæ peccati nubes animam meam obsederunt, à tanto iam tempore solem gratiæ non vidi, da igitur vt lumen videre queam: Ægyptiæ quidem tenebræ triduanæ tantum fuere, Ionas quoque tantum triduo in ventre ceti delituit, Tobias etiam non diu in cæcitate versatus est, & ego miser integrum iam propemodum annum, in tenebris & obscuritate viuo. Quare tempus est, Domine, vt rutilans ille vultus tui sol oculis effulgeat aut saltem gratiæ tuæ lumen mihi illuceat. *Emitte lucem tuam*, &c. Scio quidem, Auditores per eadem hæc verba, orationem intelligi posse, qua Dauid Messia expectati aduentum à Deo postulauit: quippe qui lux mundi futurus erat, qui que de se ipse postmodum dixerit, *Ego sum lux mundi*, Ioann. 9. & lumen de lumine, vt ait S. Athanas. at non displicet mihi prior illa explicatio, eamque materiæ de qua hic agitur, conuenientiore iudico.

Quid ait Dauid, peccatumne igitur animas excæcat? Haud dubie. Expertus id fuerat miser ille Rex, qui peccato commisso in tanta cæcitate versabatur, vt quid ageret, & quo pergeret nesciret; Quis hoc ait? de se ipse confitetur: *Notam fac mihi viam in qua ambulem*, dicere vult: Eheu Domine adeo peccata me excæcarunt, vt nihil penitus videam: adulterium hoc & homicidium, tantas oculis tenebras offuderunt, vt quo incedam nesciam; sis igitur dux meus, tu me conducas, animamque gratiæ tuæ face illumina.

Ipsè denique diabolus tenebras oculis offudit, qui propterea Princeps tenebrarum

Ggg nomi-

nominatur quod D. Ioann. in Apocalypsi egregie demonstrat: Videbat ille namque duos Angelos phialas in manibus habentes quorum vnus cum phiala super regnum bœtiæ, id est, super mundum effudit, *statim factum est regnum tenebrarum*, & totus mundus tenebris intolutus fuit: alter vero diem adduxit, ac lumen secum derulit. Quid hæc sibi ænigmata: & inuolucra volunt? aliud nihil, quam Satanam, prauum illum Angelum, statim ac Phialam peccati in animæ regnum effuderit, Cymmerias ei tenebras afferre: ac per alium Luciferum sc. Deum ipsum designari; qui gratiæ lumen effundit ac diem inducit. Nemo sese amplius in hoc emblemate explicando torqueat, genuina eius namque interpretatio in hodierno Evangelio latitat. Videas namque hic duos Angelos, vnum prauum, diabolum scilicet, phialam, id est tenebras misero huic homini offudisse, eumque à primo natiuitatis suæ tempore excaecasse: alterum vero, Angelum Testamenti, Iesum Christum, ei lumen restituere, ac diem oculis eius inducere. Primo de cæco aliquid dicamus, ac deinde de eius sanatione, & in his duobus velut in cardine ostium, nostra voluetur concio.

II. Quod ad primum igitur pertinet, cæcus hic natus ipse homo est in peccato originis conceptus, quam à Deo perlutam Sacramentorum ac lauacrum Baptismi sanatus est, ac visum recuperavit. Omnes, pro dolo! strabi, luscio! cæci sumus, idque à prima natiuitatis hora, quippe qui à matris utero tenebris offusi, oculosque humoribus distillantibus ac lippitudine grauatos habentes egredimur: ita vt nisi cælestis ille Empyricus ac summus ille Ophthalmicus manu adhiberet, nunquam calum, aut iustitiæ solem intueri possimus. An non vos, ô animæ innocuæ, quæ in limbo apud inferos detinemini,

Quas dulces vitæ exsortes, & ab ubere aptas abstulit aera dies?

oertissimum est, nunquam in diuinæ essentiaæ conspectum venturas, cum sine baptismo, qui tenebras dispellit, hinc emigratis? Quemadmodum enim verissimum est eos, quæ in lege Moÿsis octaua die non circumci-

debantur, beatitudine fuisse in æternum priuatos: ita quoque certo certius est, eos qui in lege gratiæ sine baptismo hinc decedunt, idem salutis discrimen subire. O infelix ac nefandum peccatum originis, redolent hæc & spirant etiamnum peruersitatem tuam! ô omnium infelix Adam, sunt hæc infortunia, quæ ad nos hereditario iure deuoluuntur; desperare Sathan, sunt hæc adhuc malitiæ inuidiæque tuæ indicia!

Vt porro melius, Auditores, generalem hanc cæcitatem intelligere queatis, sciendum est primum parentum nostrum Adamum, statim à creatione sua, in peccatum misere prolapsum esse, nosque omnes eodem simul inuoluisse, quippe qui humanæ naturæ caput & origo erat: adeo vt vix nati simus, quin statim peccati huius rei constituamur, ac sine dubio ob id vnicum in æternum castigandi simus (quod dogmati tuo repugnat Pelagi) ac proinde sine gratia, & ideo in tenebris viuentes. Hinc bene mihi Paulus scripsisse visus est, dum ait: *Sumus natura omnes filij iræ*: à primo scilicet natiuitatis die aduersus Deum arma gerimus, & ipse vicissim nobis bellum indicit, nosque omnes sibi inimicos arbitratur. Et quoniam Adam, *in quo omnes peccauerunt*, peccando eodem nos peccato inuoluit: hinc etiam Reges in mundum hunc prodeuntes eadem labe inquinati sunt: testem aduoco ipsum Regem & vatem qui de se ait: *Et in peccato conceptus me mater mea*.

Quid adhuc vos ô sacri interpretes, Ecclesiæque Doctores, *Non solum eius exemplo peccauerunt, sed omnes vnus homo fuerunt*, ait diuus Augustinus: Stultum est inquit, dicere, solum eius exemplo nos peccare: constat enim Adamum omnium nostrum personam gessisse: atque omnes sub eo rum, veluti sub pileo comprehensos, & omnes vnus loco fuisse, & vnum omnium figuram representasse. Quid vero te Ambrosi? quid tibi videtur, quæ tua opinio est? *Manifestum est in Adamo omnes peccasse quasi in massa: Et in quo peccauerunt etiam hi, qui de ligno non comederunt*, ait D. Ioannes Chrysolom. *Anselm. vero: Omnes in illo peccauerunt quia quando ipse peccauit, omnes in illo erant.*

Atque

Atque hæc est communis Ecclesiæ sententia, atque omnium omnino fidelium opinio.

Erasmus, ut vestra ego phrasi loquar Theologi, interpretatione omnes in Adamo comprehensit; & omnes & singuli ei quodammodo procuracionem absolutam delegaueramus, quo promiseramus ratum nos habituros, quidquid nostri causa acturus esset, & eandem cum ipso fortunam subire paratos fore. Si enim omnes Deus homines, qui ab initio mundi hæcenus fuerunt, & modo sunt, & sequentibus temporibus usque ad mundi finem futuri sunt, in paradiso post Adami creationem conuocasset, & hoc eos oratione compellasset: O vos omnes qui huc conuenistis audite: Ecce Adamum hunc quem videtis vobis ducem constitui, hunc omnem vestrum caput esse volui, omnibus eum numeris & partibus perfecti, omnia illa arma quæ necessaria futura videbantur tradidi, adeo ut nihil ei ad munimentum deesse videatur. Mentem eius omni scientiarum genere insigniui, voluntati eius gratiam abundantissime infudi: dedi adhuc ei iustitiam quandam originalem, quæ partes inferiores refrænabit, affectus ebullientes compescet, rebelles animi motus cohibebit, eosque rationi obsequentes reddet. Ea tamen cõditione & lege, o homines, ut si dux vester & antecessor in illo innocentia statu perseueret, meque honore & debito cultu prosequatur, immortalis futurus sit, omnis calamitatis & ærumnarum experis, & ego cum cum tota posteritate æterna beatitudine simul cumularurus: At si ingratus fuitque oblitus aduersum me infurgat, meamque voluntatem contemnat, eiusdem vos criminis rei sitis futuri, ac proinde eodem supplicij genere damnandi, eandem mortis viam ingressuri. Quid vobis de his videtur; ane hoc vinculo innolari vultis, eandemque obligationem subire, hisne conditionibus subscribere?

Omnium Doctorum opinio est omnes sine dubio, si res ad viuum fuisset peracta, assensuros sine dubio fuisse dicentes: Paratum cor nostrum Domine, paratum, eandem fortunam, quam dux noster subit, etiam expe-

riri, eisdem corpus periculis, quibus ille suum, exponere. Videte igitur quomodo voluntas nostra, & consensus interpretatiue consensus dicatur, & quomodo omnes interpretatiue in Adamo comprehensi fuisse intelligantur.

Frustra igitur est Pelagiane, cum ais, omne peccatum debere esse voluntarium, ac proinde paruulos, qui nunquam voluntate auaratione vsi sunt nullius peccati culpa tætarum volueneri. Sed sufficit, id voluntate alterius ratum habitum, qualis voluntas Adami fuit, quæ interpretatiue simul & nostra. Ezechiel quidem Propheta videtur hic aliqua nobis ratione aduersari, in quo exponendo sese veteres omnes mirum in modum torserunt; cum ait: *Filius non portabit iniquitatem patris.* Sexcentas huius loci expositiones afferre queam: at quam modo afferam omnium mihi potissima visa est; nimirum, de peccato actuali, quod in ipso agente terminatur, nec ad alios procedit, hoc debere intelligi, non vero de peccato originis, quod magni huius corporis, humanæ videlicet naturæ, caput corrumpendo & vitando, nos omnes, qui eiusdem capitis membra sumus, eadem opera vitiat & corrumpit. Quem admodum enim cum fons & vena contagio aliquo infecta est, omnes eius riuus quamprimum de lue participant: sic & cum Adam omnium mortalium fons & origo, peccato veluti lethifero veneno infectus fuit, necesse fuit & nos, qui iustarum uulorum ex eo derivamur, veneno ac tæbe, iam inde à matris utero, infici.

Ecce proferam huiusce rei figuras. Cum omnes filij Iob apud fratrem primogenitum simul pranderent, ac splendide epularentur; ecce vehemens quidam turbo à deserto veniens, magno impetu & fragore, quatuor domus angulos concussit, & ad terram prostrauit, omnesque simul discumbentes, vniuersam scilicet Iob sobolem cõmuni ruina inuoluit. Eheu! nos nos inquam, filij magni illius Iobi cælestis sumus, quem quotidie patris nomine compellamus, dicentes: *Pater noster qui es in cælis.* Qui cum olim in domo fratris nostri primogeniti, Adami scilicet, iucunde in deliciis Paradisiacis

Ggg 2 simul

simul epulareretur; ecce tui subito peccati ventum ab infernali latere procurrentem, qui tanto impetu quatuor voluntatis nostrae angulos concussit, ut eam ad terram prostrauerit, & omnes rudibus inuoluerit, & sub iisdem sepelierit. Hic δ Paternae aeternae, δ Iob caelestis, filios tuos carissimos amisisti.

Gen. 10.

Videamus quid in diluuium contigerit. Referunt sacrae litterae aquas adeo densas, & vndas adeo vehementes, ut solus Noe cum Arca fuerit saluatus, caeteri omnes terrae incolae aquis immergi, misere perierint. Idem omnino in peccato originali fieri videmus. Huiusmodi namque ac tam vehemens eius diluuium fuit, ut omnes quotquot ab Adam continua successione descenderunt, in comersi fuerint, ac solus Iesus Christus, Noe noster, & arca sanctificationis eius, Maria scilicet Deipara, incolumes enatarint.

Ios. 6.

In directione excidiorum; Ierichuntis, sola domus: ac familia Raab meretricis incolumis permansit, caetera omnia ad terram prostrata ac solo aequata sunt. In conflagratione quoque; Sodomae ac Gomorrhae, sola familia Loth incendio crepta fuit, reliqui omnes fulmine & sulphure consumpti, spectaculum diuini furoris exitere. Insignes profecto figurae. Ita quoque in vniuersali humanae naturae excidio, quod peccatum originale inuexit, sola Deiparae Virginis anima, velut altera domus Raab, incolumis seruata fuit: & in crudeli illa naturae Sodomiticae conflagratione, eadem quoque virgo, vera iusti illius Loth vxor, sola, peccati originalis flammis & incendio crepta fuit, caeteris omnibus in fauillam & cinerem redactis.

Reg. 5.

Giezi seruus Elizai, Prophetae, propter vnum Simoniae peccatum, ob argentum & munera a Naaman Syro accepta, leprosus factus est, & omnes posterius eius, dixerat nempe ei prophetae: *Lepra Naaman adhaerebet tibi: Et semini tuo usque in sempiternum.* Ad eundem modum Adam, summi illius Prophetarum regis seruus, propter vnum a se in Paradiso sacrilegium commissum, veritum comedendo pomum, leprosus factus est, & peccatis contaminatus, morti, aeu-

mnis, morbis cum omni sua posteritate adiudicatus. An non vobis vere miranda haec figurae videntur? aut non potius vobiscum taciti demiramini, quae mala peccatum originale secum trahat?

Ipsa quidem eclipsis, quae Domini passionem contigit, quaeque vniuersam terram superficie tenebris ad tres horas cooperuit, mirabilis exitit: ac eclipsis, cuius peccatum originale in paradiso causa extiterat, longe horribilior fuit, cum nimirum Adamo propter peccatum suum moriente, tenebrae super totam naturam humanam factae sunt, quae plusquam quatuor annorum milibus durauerunt, ut vix etiam hodie clare solem possimus intueri. Eheu peccatum, merum nihil est, & aliud nihil quam quaedam priuatio, & tamen tantum mali affert, tu nos paradiso excludis, ad tartarum deturbas, Angelorum consortio priuas, ab eorumque societate separas, demonum vero socios reddis. Tu es lapillus ille, qui ad pedes fragilitatis Adami deuolutus, ingentem illam generis humani statuam, quae caput aureum, id est, iustitiam originalem habebat, comminuit, & in puluerem ac cinerem redegit. Tu es ille pisciculus remora nuncupatus, qui vastam illam humanam naturam nauim, in gratiarum pelago feliciter nauigantem, sistis, ac naufragium pati cogis.

Dicere soletis Philosophi solem deliquium pati non posse, quod octuagies terram magnitudine superet: dicitis etiam stellas; quae in firmamento sunt, ab eclipsi immunes esse, quod nimis a terra remotae sint, eiusque umbra ad eas usque nequa pertingere: Videre tamen ut hic ipsum originale peccatum, quod in se nihil est, solem quendam, qui magnitudine infinitus est, ad deliquium cogat, obscuret, auferat, ac nos ipsos visione Dei ac sanctissimae Trinitatis priuet; quin & ipsos Sanctos & Angelos, qui instar siderum effulgent, lumine, quo non videantur; priuet, itaque nos excacet, ut eosdem videre non possimus, nisi magnus ille opifex nobis oculos aperiret, ut hodie huic caeco nato aperuit. O rem nouam! δ paradoxa inaudita! δ caecitate pertimescenda! ipsi quin etiam Apostoli rem dem-

demirati, Domine, aiunt, quis peccauit, hic, an parentes eius ut cecus nasceatur? proh! o discipuli quantas difficultates referatis? Intra istis hic materiam de peccato originali, scire vultis, num filij parentum delicta luere debeant, putatis, omnes miseras & calamitates, quae nobis incidunt, a peccato originem sumere, & ab eodem proficisci? Erratis profecto, erratis; audite quomodo vobis respondeat Deus: *Nequille, neque parentes peccauerunt, ut cecus fieret, sed ut manifestaretur gloria Dei.* Certum est enim, Deum tribulationes immittere, vel ut gloriam eandem remouendo declaret, ut hoc loco factum videmus; vel ut iustos probet, & eorum patientiam exerceat, quomodo cum viro sanctissimo Iob, eum persequendo; cum Tobia, ei visum auferendo; cum Iosepho, cum diuendi patiente, egit: cum nullum tamen peccatum committent, ob quod eis huiusmodi mala infligeret, sed e contra sanctissime semper vixissent.

Desinant igitur maleuoli & virulenti homines perperam de aliis, cum eos arumnis & afflictionibus oppressos vident, iudicare: sunt haec saepissime benedictiones, ac certissima praedestinationis argumenta. Saep tamen contingit, ut quae nobis calamitates eueniunt, a peccatis prioribus originem sumant, ac saepe etiam Deus filios ob parentum delicta castiget: cuius evidens testimonium in veteri Testamento legimus, dum scribitur, *punias peccata patrum in filios, usque in tertiam & quartam generationem.* Quid ais, o Moyses, adeone Deum vindictae audum putas, ut auorum peccata in fundo quartae generationis excutiat, & tum primum puniat, cum memoria illorum pene euauerit. Et sane ita se res habet. Ad hunc quippe modum filij Giezi lepra percussi sunt, propter auaritiam & cupiditatem parentis: ita & posteritas Cham peccatum patris luit: sic & puer qui ex Bethsabee natus erat, in patris adulterij castigationem, mortuus est.

Et sane e peccato ut plurimum mala, quae nobis accidunt, promanare solent: per id namque video diluuium super vniuersam terram faciem venisse: peccatum, pestem

illam, quae septuaginta hominum millia in tium causa regno Iuda extincta sunt, inuexit: miramur Ionam virum sanctissimum tempestate quassatum, quassauit peccatum: miramini Apostolos in medio mari naufragium per timescere, causa fuit Iudae peccatum: miramur denique tot mala, quibus Aegyptij tum domi, tum in mari rubro afflicti sunt, vnius Pharaonis imputanda sunt peccatis. Postremo ipsi quoque veteres peccatum semper bellorum, arumnarum, & infortuniorum originem & seminarium, & sane iure meritissimo, appellarunt. Eius sententiae in primis regina Esther fuit, quae cum sceleratum Aman in necem & perniciem Iudaeorum conspirasse cerneret, suspirans & lacrymans ad Dominum ait: *Peccauimus in conspectu tuo, ideo traditi sumus in manus inimicorum nostrorum.* Idem etiam sanctus ille senex Tobias confessus est, dum ciues suos in Ninuem a Salmanazaro Assyriorum rege captiuos abduci videret. *Quia non obedimus tibi, traditi sumus in direptionem, & captiuitatem, & mortem.* Plurane testimonia desideratis? Agmen claudat ipse Daniel, qui cum duram illam & tristem, & longam captiuitatem Babylonicam, quae iam septuaginta ipsis annis durauerat, nondum finem accipere cerneret; maiorum suorum peccatis eam imputauit: hinc plorans & conquerens, ait: *Propter peccata nostra, & iniustitias patrum nostrorum, Ierusalem & populus tuus in opprobrium sunt omnibus per circuitum nostrum.*

Sed, ut video, nimium a via defleximus, Christus ad caecum nostrum redeamus, videamus hodie ceteringens hoc miraculum patrari, accedamus monias in ad caelestem hunc medicum, accuratius sanatione que inspiciamus, quam scite spirituales vsurpat. oculos, quamque dextre persanet. Est hoc alterum concionis membrum. Euangelista refert plurimas hic caeremonias adhibitas, ac plurima medicamenta recenset, ut lutum, sputum, lauacrum, atque alia huiusmodi: *Expuit in terram, & lutum fecit ex spuito, & linuit super oculos eius, & dixit ei: Vade & lina in natatoria Siloe.* Hic plurima nobis arma proferuntur, haereticae, quibus te caeremonias nostras im-

Exod. 2.

1 Reg. 5.

1 Reg. 12.

Peccatum
plurimum
malorum
nostrorum
occiden-

pugnātem, eisque illudentem arguamus, & eos oppilemus obgannienti: adūs, & accede propius, & vide quot summus ille Magister cæremoniarum hic cæremonias adhibeat. Sed hæc oportuiori tempore dicenda erunt, vt iam quid lutum & natatoria Siloe significant, aperiamus.

Quid per
lutum quo
Dominus
cæcum hūc
sanauit, de-
notetur.

O sacrum lutum, ô lutum mysterijs ple-
bitum, vt cæci illi mundani, suam fragilita-
tem ac vanitatem suam, eo melius agnosce-
rent? Superbis ô mundane, iactas te, pau-
nem imitaris, Rhodomontem illum æmula-
ris, terram pedibus calcas, & contemnis, o-
culisque in sublime elatis eam renuis vt ma-
trem agnoscere; cum tamen Ecclesia ead-
dem frontem tuam conspergat, tibi que in-
clamet: *Memento homo quia cinis es*: quasi
diceret: Non est quod ita, ô homo, super-
bias, aut iactes, quem te putas? tibi velim
persuadeas, te præter terram nihil esse: non
tamen ideo humiliare te cupis, aut pauper-
tatem tuam primæuam & agnatam agno-
scere, adeo vt Christus Dominus, quo eam
videas, eandem oculis hodie adhibeat, vi-
sui applicet, ac tacito quodam modo tibi
suggerere videatur: *Memento homo quia ci-
nis es*: Vide quid sies, nosce te ipsum, tuum ni-
hil intueri, ac regalem tuam progeniem in-
spice.

Tob. 11.
4. Reg. 4.

At quænam hæc cæcos curandi ratio est,
oculos scilicet opplere luto, cum nihil sit,
quod magis ipsi aduerferetur, nihilominus
Euangelista id tam minutim describit. To-
bias quidem felle piscis visum recuperauit:
Elisæus aquas Iericho sale iniecto dulces
reddidit. Videtur vobis id fieri posse? hic
vero oculos cæci luto opplere vt clare vide-
ant, an non meræ nugæ videntur? Absit, o-
mnia namque plena sunt mysterijs, & nihil
omnino, quod aptius aut idoneum magis ad
oculos clariore reddendos, visumque con-
firmandum, quam ipsum lutum, videatur;
Quam primum enim vt id ipsum oculis ad-
hibemus, esse nostrum agnoscimus, ac simul
mundi vanitatem perspiciamus, videamus
quam inanes sint diuitiæ, quam futiles di-

gnitates, quam parui momenti honores,
cum nihil præter lutum exque luto com-
pacta, & in lutum & puluerem redigen-
da sint omnia. O igitur lutum verum admira-
bile!

Porro quid tu ô natatoria Siloe, nisi Sa- Natatoria
cramenta denotas? Hæc namque sunt illi Siloe Sacra-
Iordanes, balnea, piscina, rubra maria, quæ menta no-
Nadmanes à lepra emundant, cæcis visum bis denota-
restituunt, paralyticos sanant, & Ægyptios
submergunt. Vos igitur cæci peccatores ad
natatoriam hanc confugite, huc propera-
te, si visum recuperare velitis. Hæc siqui-
dem sunt medicamenta, quæ peccatis appli-
care debemus. Nam veluti fructus arboris Passio Chri-
vitæ non prius mortem Adamo attulit, sti nullum
quam illum in manu sumpsit: ad eundem peccatori
econtra modum fructus proceræ illius ar- commodi
boris, sanctæ nimirum crucis, sufficit qui- adfert, nisi
dem ad mundi salutem procurandam, sed eadem illi
prius necesse est, vt nobis applicetur. Pisci- per aliquod
na probatica omnibus quidem morborum sacramentū
& infirmitatum generibus poterat mede adhibeat.
ri, sed ea conditione, vt ipsi infirmi & lan-
guentes in illam sese conicerent, id ipsum
mihi de passione dicere liceat; quam tan-
tis quidem meritis & potentiis pollere scio,
vt mille etiam mundos, si necesse foret,
saluare posset; sed nullius eam quoque va-
loris esse, aut peccatorem ad vitam posse
reducere, si merita illius per Sacramenta
vulneri non applicentur. Eia igitur peccato-
res, ad balnea hæc, ad Sacramenta hæc pro-
perate.

Hinc discas oportet, hæretice, qui meritis Quomod
Domini eiusque sanguini nimium confidis, passio Do-
vtrumque hoc te à mortali peccato purgare mini no-
posse, si per pœnitentiam tibi applicetur, & à applicat
venialibus etiam abluere, si tum per bona o- queat.
pera, elemosynas nimirum & ieiunia, tum
per res Sacramentales, qualis est aqua bene-
dicta, tibi applicetur: à peccato originali
quoque te liberare; si per Baptisma tibi ap-
proprietur: passionem quoque pœnas pecca-
tis debitas posse tollere, si per bona & pia
opera, ieiunia, inquam, & cilicii gestatio-
nem, per flagellorū perpeffionem, aut per in-
dulgen-

dulgentias Pontificias, alicui adhibeatur. Auferat quippe illa poenas & supplicia, quæ in altera vita sustinenda sunt, sed per purgatorium applicata. Hoc est nempe quod Dominus insinuare volebat, dicens: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam.*

Sequimur te, bone Iesu, presso vestigio, omnique te humilitate præcurrem stipamus; grauatam iam sunt humeri nostri dura illa cruce poenitentiae, & jejuniis, quo eam ad montem vsque Caluarie post te feramus. Tu modo vires suggere, tu animum adauge, tu perseverantiae virtutem concede: in primis vero quoniam penitus cæcutiimus, & ita cæcutiimus, vt neque te nec nos ipsos, nec mundum ipsum cognoscere valeamus; reuella oculos, aufer graues illos catharos, vt te verum esse Deum, ac redemptorem, ac futurum iudicem agnoscere valeamus. Aufer nebulas & velamen, tu qui summus ophthalmicus es, vt mundum, eiusque vanitates, inanias, ineptiasque, fraudes & verusitas inspiciamus, ac simul nos ipsos, quid nimirum simus, vnde veniamus, & quo tendamus, agnoscamus. Et postquam, Domine, magnum illud miraculum nos sanando feceris, tum demum ad Natatoriam Siloe, ad Sacramenta nimirum tua, festinabimus: vbi cum magna lachrymarum abundantia omnes peccatorum nostrorum maculas elucimus, animæ super niuem dealbabitur, vt digna efficiantur, quæ te aliquando in superna felicitate, in qua te cum Angelis laudare concedetur, valeant contemplari. Amen.

FER. V. POST DOMIN. IV.
QVADRAG.

Partitio.

- I. De honore sepultura.
- II. De defuncto.
- III. De adolescentis defuncti resurrectione.

Ibat Iesus in ciuitatem qua vocatur Naim,

Et ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris sue. Luc. 7.

FIGVRA.

ELIAS Propheta Sareptam Sidoniorum cum venisset, diuina inuocata potentia, pauperulae viduae filium à mortuis suscitans, eum matri exultanti, & magna lætitiæ signa danti viuum reddidit. In Euangelio vero hodierno scriptum est, Dominum ac Redemptorem nostrum Iesum Naim ciuitati, quæ haud procul ab Hermo sita erat, appropinquantem, viduae cuiusdam filium, qui terræ mandandus efferebatur, etiam à morte ad vitam reuocasse, ac matri viuentem reddidisse. O vere magnum miraculum. Eadem vtrobique circumstantiæ: illic fuit vidua, fuit & hic: vtrobique filius mortuus, & vtrobique ad vitam reuocatus: hoc vnum intererat discriminis, illic Eliam, hic vero Christum Iesum fuisse. Plura & ampliora mox audietis, vbi solitum sancti Pneumatis auxilium, gloriosissimæ virginis suffragia interponendo, fuerimus consecuti, quam proinde solita salutandi formula compellemus.

AUE MARIA.

Tradit Laetius ex sententia Platonis tria *Li. 3. in Plat.* iustitiæ genera esse, vnam quæ Deo, alteram quæ hominibus, tertiam quæ mortuis impenditur. Quo nihil aliud ille designare volebat, quam quemadmodum Deus adorandus, homines amandi, ita mortuos sepulchri honore afficiendos esse. Sunt hi namque vltimæ maximi, qui mortuis haberi possunt, honores. Præit mihi hic Tullius etiam Ethnicus: *Honor sepultura est maxi- Philip. 9.* mus, qui haberi in rituo potest. Et est mihi credite actus quidam iustitiæ & religionis, mortuorum corpora, quæ in hac vita templa quædam Spiritus Sancti, animæ sociæ, ac tantæ pietatis organa fuere, honore huiusmodi afficere. Explodis hoc hæretice, ac euillando huiusmodi versiculo nobis illudere soles.

Nec tumulum curo, sepelit natura sepultos.

Hoc